

Marcin Feltynowski¹

**REGIONALNY SYSTEM INFORMACJI PRZESTRZENNEJ
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
– JAKO CZYNNIK ROZWOJU LOKALNEGO GMIN**

ABSTRAKT

Rozwój lokalny gmin wymusza na tych jednostkach terytorialnych, aby stawały się konkurencyjne. Tym samym pozwala to budować ich atrakcyjność dla inwestorów, którzy stają się użytkownikami przestrzeni gmin. W dobie społeczeństwa informacyjnego za najważniejszy zasób regionu uznaje się informacje i wiedzę, które odgrywają szczególne znaczenie w fazie rozwoju wszelkich organizacji. Ważnym aspektem staje się również forma przekazywania informacji odbiorcom. Jednym z narzędzi, które pozwala na jej rozpowszechnianie wraz z wizualizacją jest system informacji przestrzennej. Przykład Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej Województwa Łódzkiego pozwala na dostarczenie danych o terenach inwestycyjnych znajdujących się na obszarze gmin. Wymusza to również współpracę pomiędzy samorządem gminnym a wojewódzkim, w celu zapewnienia aktualności portalu.

ROZWÓJ LOKALNY – PRÓBA DEFINICJI

Okres transformacji systemowej zapoczątkowany pod koniec lat 80 – tych XX wieku, wymusił na jednostkach samorządu terytorialnego konieczność dbania o rozwój społeczno – gospodarczy gminy. Dokonujący się proces przejścia do gospodarki rynkowej i systemu samorządowego spowodował przełom w stosunkach społecznych i gospodarczych na szczeblu lokalnym. Dlatego właśnie na czoło problematyki związanej ze zmianami w sferze społeczno – gospodarczej zaczęto wysuwać problematykę rozwoju regionalnego i lokalnego, jako charakterystycznej kategorii rozwoju społeczno – gospodarczego². Samorządy lokalne stały się jednostkami odpowiedzialnymi za zapewnienie jak najwyższej jakości życia społeczności lokalnej.

¹ Marcin Feltynowski, Katedra Gospodarki Regionalnej i Środkowiska Uniwersytetu Łódzkiego

² Parysek Jerzy J., *Podstawy gospodarki lokalnej*, Wydawnictwo Naukowe UAM w Poznaniu, Poznań 2001, s. 46; Ziółkowski Marek, *Zarządzanie strategiczne w polskim samorządzie terytorialnym* [w:] *Nowe zarządzanie publiczne w polskim samorządzie terytorialnym*, red. Zalewski Alojzy, SGH, Warszawa 2005, s. 89; Dziurbejko Tomasz, *Planowanie rozwoju gmin jako instrument pozyskiwania funduszy pomocowych Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2006, s. 61.

Osiągnięcie tego celu możliwe jest dzięki działalności samorządu gminnego, polegającej na: identyfikacji potrzeb aktorów lokalnych, wskazaniu mocnych i słabych stron jednostki terytorialnej oraz wykorzystaniu zasobów, które zlokalizowane są na terenie gminy.

Rozwój lokalny według Edwarda Blakely'a to proces, w którym władze lokalne oraz organizacje sąsiedzkie angażują się w celu stymulowania lub przynajmniej utrzymania działalności gospodarczej i poziomu zatrudnienia na istniejącym poziomie, co powiązane jest z wykorzystywaniem miejscowych zasobów naturalnych, ludzkich i instytucjonalnych.³ Samorząd lokalny, realizując zadania własne i zlecone, powinien mieć na uwadze konieczność ciągłego rozwoju gospodarczego, przy pomocy: pozyskiwania nowych inwestorów, wspierania przedsiębiorczości na obszarze gminy oraz podtrzymywania rozwoju i ekspansji przedsiębiorstw już działających.⁴ Samorządy lokalne powinny stawiać na marketing gminy, który ma istotne znaczenie w procesie pozyskiwania inwestorów zarówno w postaci podmiotów gospodarczych, jak również osób fizycznych. Wynika to z faktu, że każdy aktor w przestrzeni szuka odpowiedniej, ze swojego punktu widzenia, lokalizacji, która pozwoli mu na realizację założonych przez niego celów: produkcyjnych, handlowych, mieszkaniowych czy rekreacyjnych. Niekwestionowanym środkiem marketingowym, pozwalającym na zainteresowanie inwestorów terenami do zagospodarowania jest współpraca samorządów lokalnych z samorządem województwa, który dzięki środkom finansowym oraz szerszej kadrze zaangażowanej w działania marketingowe, może zaoferować jednostkom szczebla niższego wykorzystanie Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej, jako narzędzia informacyjnego, pozwalającego na pozyskanie nowych inwestorów.

INFORMACJA JAKO CZYNNIK ROZWOJU

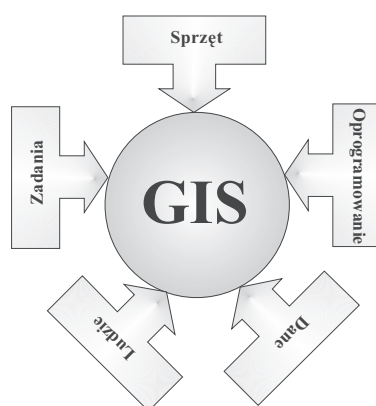
Podstawą funkcjonowania aktorów na rynkach lokalnych jest rzetelna informacja o procesach na nich zachodzących oraz możliwość pozyskiwania wiedzy o jednostce terytorialnej. Informacje opisujące samorządy terytorialne, niezależnie od szczebla, mają odniesienie czasoprzestrzenne. Aktualizacja danych pozwala wnioskować o jej obecnych silnych i słabych stronach, z punktu widzenia inwestycyjnego. Porządkowanie danych w przestrzeni daje możliwość ich wizualizacji i zwiększania konkurencyjności gmin, powiatów oraz regionów, których informacja przestrzenna dotyczy.

³ Blakely Edward J., *Planning local economic development. Theory and practice*, Sage Library and Social Research 1989, no. 168, London, s. 57-72 za Kot Janusz, *Zarządzanie rozwojem gmin a praktyka planowania strategicznego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2003, s. 14.

⁴ Budner Waldemar W., *Czynniki lokalizacji inwestycji a możliwości rozwoju ekonomicznego gmin w Polsce* [w:] „Acta Scientiarum Polonorum, Administratio Locorum” 6 (3) 2007, s. 43 – 58.

Obecnie za najważniejszy zasób regionu uznaje się informacje i wiedzę, które odgrywają szczególne znaczenie w fazie rozwoju wszelkich organizacji. Dla prawidłowego funkcjonowania tych dwóch zasobów regionu, istotne jest wykorzystanie w procesach gromadzenia, przetwarzania, analizowania i rozpowszechniania innowacyjnych technologii informacyjnych. Do tego rodzaju technologii zalicza się GIS – Geographical Information System⁵, który z definicji jest systemem pozwalającym na zorganizowane użytkowanie systemu, składającego się z komputera, oprogramowania, danych geograficznych i obsługi, zaprojektowanego w celu efektywnego przechowywania, uaktualniania, przetwarzania, analizowania i wyświetlania wszystkich form informacji mających odniesienie geograficzne (przestrzenne)⁶.

Rysunek 1. Koncepcja GIS

Źródło: opracowanie własne

Technologia GIS na wszystkich poziomach planowania przestrzennego pozwala na umiejętne gromadzenie i „oczyszczanie” informacji, pochodzących z różnych źródeł, prowadząc do niwelowania skutków chaosu informacyjnego, który może zostać spowodowany przez nadmiar informacji.

Ważnym aspektem wykorzystania technologii GIS oraz ukazania jego możliwości jest wykorzystanie go przez szerokie grono użytkowników. Dzięki sieci Internet technologia GIS staje się bardziej otwarta, dostępna i mobilna, pozwalając na korzystanie z informacji przestrzennej coraz szerszemu gronu użytkowników.⁷ Udostępnianie danych przestrzennych przy pomocy technologii GIS i sieci Internet prowadzi również do możliwości dynamizowania zjawisk prezentowanych na mapach, pozwala na wprowadzanie elementów interaktywnych, które dzięki prostym narzędziom, umożliwiają wizualizację pożądaných przez użytkowników efektów.

⁵ Polskie tłumaczenie – System Informacji Przestrzennej SIP.

⁶ Urbański Jacek, *Zrozumieć GIS. Analiza informacji przestrzennej*, PWN, Warszawa 1997, s. 15 – 24.

⁷ Dragicevic Suzana, *The potential of Web-based GIS* [w:] *Journal of Geographical Systems*, czerwiec 2004, Vol. 6 Issue 2, s. 79 – 81.

LÓDZKI REGIONALNY SYSTEM INFORMACJI PRZESTRZENNEJ

Obecnie na terenie województwa łódzkiego przy Urzędzie Marszałkowskim funkcjonuje i rozbudowywany jest Regionalny System Informacji Przestrzennej (RSIP), który pozwolić ma na lepszą informację dla społeczności województwa o procesach społeczno – gospodarczych zachodzących na jego obszarze. RSIP ma stać się bazą inwentaryzacyjną dla sporządzanych dokumentów strategicznych i planistycznych na obszarze województwa łódzkiego. W przyszłości system powinien stać się bazą informacyjną o regionie, która dzięki koordynacji działań z zakresu planowania przestrzennego, rozwoju społeczno – gospodarczego oraz bieżących danych statystycznych na temat regionu, pozwoli budować rzetelną bazę danych na jego temat.

Rysunek 2. Powiaty województwa łódzkiego objęte informacją o dostępnych terenach inwestycyjnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie RSIP województwa łódzkiego.

Informacje zgromadzone w bazach danych wykorzystane zostaną przede wszystkim przez departamenty urzędów marszałkowskich związanych z promocją regionu, ochroną środowiska, zarządzaniem kryzysowym, planowaniem przestrzennym, czy też polityką regionalną i rolnictwem. Nie sposób jest wymienić pełnej listy użytkowników systemu z uwagi na jego bardzo duże możliwości przy tworzeniu macierzy danych na temat regionu. Nie można zapominać o najważniejszym użytkowniku RSIP, czyli społeczeństwie regionu. Proponowana przez łódzki RSIP standaryzacja i interoperacyjność pozwolić ma na pozyskiwanie coraz szerszej gamy informacji z

niższych szczebli samorządu terytorialnego, prowadząc tym samym do zwiększania zarówno zasobu danych, jak również grona ich odbiorców, rozszerzonego o społeczności lokalne.

Obecnie coraz sprawniej działającą „zakładką” RSIP jest informacja na temat obszarów inwestycyjnych dostępnych na terenie województwa łódzkiego. Podkreślić należy, że rozwiązania te mają charakter pionierski na obszarze Polski. Na chwilę obecną pełną informację na temat obszarów inwestycyjnych na terenie województwa łódzkiego można otrzymać w odniesieniu do gmin powiatu łódzkiego wschodniego, pabianickiego, zgierskiego oraz miasta Łodzi.

System informacji przestrzennej dla województwa łódzkiego docelowo ma obejmować swym zasięgiem 177 samorządów lokalnych zlokalizowanych na obszarze regionu łódzkiego. Oznacza to konieczność współpracy pomiędzy Wojewódzkim Ośrodkiem Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Łodzi a pracownikami urzędów miast i gmin odpowiedzialnymi za informację, dotyczącą terenów inwestycyjnych dostępnych na obszarze gminy. Wymusi to konieczność standaryzacji informacji, pozyskiwanej na szczeblu gminy, dzięki czemu również łatwiejsza będzie wymiana zasób danych pomiędzy poszczególnymi szczeblami samorządowymi. Konsekwencją tego rodzaju unifikacji będzie możliwość łatwiejszego nawiązywania wszelkiego rodzaju współpracy międzygminnej związanej z działaniami planistycznymi, inwestycyjnymi itp.

Budowa warstwy RSIP dla inwestorów, pozwala na identyfikację obszaru inwestycyjnego ze względu na obiekty jakie mogą się znaleźć na konkretnej działce. Obszary te zostały podzielone na 6 kategorii: mieszkalnictwo, usługi, logistyka, przemysł, produkcja, magazyn. Oczywiście kombinacje poszczególnych typów inwestycji pozwalają na osiągnięcie wielu terenów o odmiennej charakterystyce, chociażby w granicach administracyjnych jednej gminy. Obecna budowa RSIP pozwala na uzyskanie podstawowych informacji o terenach inwestycyjnych na obszarze powiatów, które objęte są opisywaną warstwą danych.

Dostępne dane obejmują lokalizację terenu inwestycyjnego, obejmującego powiat, gminę oraz adres oferowanej działki. Informacje te poszerzone są o długość i szerokość geograficzną, umożliwiających wyznaczenie położenia obiektu przy pomocy urządzeń GPS. Z punktu widzenia inwestora istotnymi faktami o terenie przeznaczonym do zagospodarowania są: powierzchnia działki, typ przewidywanego przeznaczenia terenu oraz dane teleadresowe na temat oferenta powierzchni inwestycyjnej.

Ważną informacją, która powinna pojawić się w portalu RSIP, jest odniesienie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych na terenie gminy dla obszaru, gdzie zlokalizowana jest oferowana działka. Tego rodzaju rozszerzenie portalu pozwoliłoby w przyszłości na przekazanie inwestorom pełnej informacji o możliwościach zagospodarowania terenu wraz z ograniczeniami nałożonymi w prawie miejscowym przez władze

lokalne. Należy podkreślić, że informacje tego typu powinny być udostępniane przez władze gmin, na których obszarze oferowane są tereny inwestycyjne. Tego rodzaju praktyki byłyby łatwiejsze do osiągnięcia w przypadku stosowania do wykonywania opracowań planistycznych w gminie nowych technik zapisu planistycznego, w tym również GIS.

Rysunek 3. Powiaty województwa łódzkiego objęte informacją o dostępnych terenach inwestycyjnych.

Źródło: RSIP województwa łódzkiego <http://www.rsip.lodzkie.pl/lodzkiwschodni/>, 20.02.2008.

Drugim elementem, pozwalającym wzbogacić wartości informacyjne portalu RSIP, mogłaby stać się informacja o infrastrukturze technicznej, dostępnej w obrębie terenu inwestycyjnego. Dane tego typu pozwoliłyby inwestorom na określenie konkurencyjności poszczególnych ofert umieszczonych w RSIP oraz umożliwiłyby przyspieszenie procesów inwestycyjnych. Z uwagi na coraz większy zasób wiedzy o obszarach przeznaczonych pod inwestycje, dostępny w portalu województwa łódzkiego, zainteresowanie inwestorów będzie rosnąć z uwagi na upowszechnienie i coraz większą rolę sieci Internet w działaniach marketingowych. Portal zawierający informacje o terenach inwestycyjnych, dzięki współpracy samorządów szczebla lokalnego i regionalnego, powinien charakteryzować się aktualnością danych, co w dużej mierze wymusza przepływ informacji od szczebla lokalnego do regionalnego. Aktualność i zakres danych dostępnych w portalu RSIP, staną się podstawą w sprawniejszym pozyskiwaniu informacji z pominięciem wstępnego rozpoznania na temat ofert prezentowanych na obszarze samorządów lokalnych.

PODSUMOWANIE

Barierą w zarządzaniu informacją przestrzenną oraz udostępnianiu jej szerokiemu gronu użytkowników staje się złe podejście władz lokalnych, które jako oferent powinny być zainteresowane przekazywaniem rzetelnych i aktualnych danych o gminie. Dzięki rozpowszechnianiu danych, przy użyciu systemu proponowanego przez Urząd Marszałkowski w Łodzi, gminy mogą budować swoją przewagę konkurencyjną wobec innych samorządów zlokalizowanych w regionie łódzkim, jak również poza jego granicami.

Należy również pamiętać, że oferta władz lokalnych w portalu RSIP musi być również powiązana z uwzględnieniem czynników twardych i miękkich, na które uwagę zwracają przyszli użytkownicy przestrzeni gminnej. Na szczególną uwagę zasługuje tu czynnik związany z administracją publiczną, a mianowicie jej sprawnością działania i elastycznością, wobec przyszłych inwestorów. Prowadzi to do wniosku, że oprócz działań marketingowych związanych z udostępnianiem informacji o gminie oraz współpracy pomiędzy władzami samorządowymi szczebla lokalnego i regionalnego, władze lokalne nie mogą zapominać o fakcie, że petent (inwestor) powinien spotkać się z aktywną postawą samorządowców, co może przyczynić się do podjęcia korzystnych decyzji lokalizacyjnych przez inwestorów.

Regionalny System Informacji Przestrzennej Województwa Łódzkiego stanowi szansę dla samorządów lokalnych na udostępnienie szerokiemu gronu odbiorców informacji o terenach inwestycyjnych oraz o posiadanych przez nie cechach. Tego typu dane staną się podstawą do podejmowania kolejnych kroków, związanych z procesem inwestycyjnym, przez zainteresowane podmioty. Portal RSIP jako projekt pionierski powinien uzyskać wsparcie od władz samorządów lokalnych, które powinny wykazać się inicjatywą przekazywania interoperacyjnych danych⁸, które zostaną zaprezentowane na łamach stron <http://www.rsip.lodzkie.pl> i stanowić będą ważny materiał marketingowy tak dla gmin, jak i regionu.

LITERATURA

1. Blakely Edward J., *Planning local economic development. Theory and practice*, Sage Library and Social Research 1989, no. 168, London, s. 57 – 72 za Kot Janusz, *Zarządzanie rozwojem gmin a praktyka planowania strategicznego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2003.

⁸ Standardy danych wpływających do RSIP określone zostały przez Urząd Marszałkowski – autora projektu.

2. Budner Waldemar W., *Czynniki lokalizacji inwestycji a możliwości rozwoju ekonomicznego gmin w Polsce* [w:] „Acta Scientiarum Polonorum, Administratio Locorum” 6 (3) 2007, s. 43 – 58.
3. Dragicevic Suzana, *The potential of Web-based GIS* [w:] *Journal of Geographical Systems*, czerwiec 2004, Vol. 6 Issue 2, s. 79 – 81.
4. Dziurbejko Tomasz, *Planowanie rozwoju gmin jako instrument pozyskiwania funduszy pomocowych Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2006.
5. Parysek Jerzy J., *Podstawy gospodarki lokalnej*, Wydawnictwo Naukowe UAM w Poznaniu, Poznań 2001.
6. Urbański Jacek, *Zrozumieć GIS. Analiza informacji przestrzennej*, PWN, Warszawa 1997.
7. Ziółkowski Marek, *Zarządzanie strategiczne w polskim samorządzie terytorialnym* [w:] *Nowe zarządzanie publiczne w polskim samorządzie terytorialnym*, red. Zalewski Alojzy, SGH, Warszawa 2005.
8. Feltynowski Marcin, *Polityka przestrzenna obszarów wiejskich. W kierunku wielofunkcyjnego rozwoju*, Cedetu.pl, Warszawa 2009.

ABSTRACT

The local development of gminas is forcing these territorial individuals to become competitive. It lets found their attraction for investors, who are becoming users of the space of gminas. In time of the information society for the most important store of the region are recognised an information and a knowledge, which are playing main role in the phase of the development of organizations. A form of the transmission of information is also becoming the important aspect for recipients. With certain of tools who lets for spreading the information together with the visualisation there is spatial information system. The example of the Regional Spatial Information System of the Łódź Voivodeship allows for delivering details about investment lands being in area of gminas. It is also extorting the cooperation between the voivodeship self – government body and gminas, to the purpose of providing with the topicality of the portal .